

GUDSTJENESTE MED NATTVERD

Fjellhamar kirke 11. mars 2018

Johannes 3, 11 – 16

PREKEN

HVOR MYE SKJØNTE NIKODEMUS?

I dag møter vi Jesus i en uvanlig situasjon. Jesus får rett og slett et regjeringsmedlem på besøk om natten. Vi hadde vel alle stussa litt om fru Listhaug ringte på rett over midnatt.

Nikodemus var fariseer og rådsmedlem, og kom på nattlig besøk til Jesus. Om han var modig eller feig er ikke godt å si. Han var forundret og fasinert av Jesus og åpnet praten med å si: *«Rabbi, vi vet at du er en lærer som er kommet fra Gud. For ingen kan gjøre de tegnene du gjør uten at Gud er med han»*. Jesus svarte: *«Den som ikke blir født på ny, kan ikke se Guds rike»*. Så fortsatte samtalen hvor Jesus

forklarte at den nye fødselen er åndelig, ved ånd og vann. Nikodemus var fortsatt ikke med – født på ny av vann og ånd – og spurte videre: *”Hvordan kan dette skje?”* Og her kommer vår tekst. Jesu svar er like utfordrende og radikalt nå som den gang: Det er han, menneskesønnen, som er svaret. Han er kommet ned fra himmelen til jorden, og han løftes opp, først på korset og så til himmelen. Han binder jord og himmel sammen.

Jesus sammenlignet det med da Moses løftet slangen opp på en stang. Historien vi hørte lest, kjente Nikodemus veldig godt. Den fulgte et velkjent mønster for israelfolkets vandring i ørkenen: Folket er ledet og velsignet av Gud – så mismot, klage og brudd på Gud vilje – de rammes av syndens straff – de/Moses roper til Herren om nåde – Gud hører og leder og velsigner på ny. Slangen er både straffen/fienden som biter og dreper, og redningen når kobberslangen settes på en stang hvor alle som ser på den reddes fra gift og død. Nå fikk Nikodemus høre at på samme måte skulle Jesus løftes opp og redde folk som tror til det evige liv. Nikodemus nevnes to ganger til i

Johannes evangeliet. I kap 7 når han modig tar Jesus i forsvar overfor de andre fariseerne, og i kap 19 hvor han er med å ta Jesus ned fra korset. Mon tro om Nikodemus da husket Jesu ord om at han skulle løftes opp på en stang som Moses til redning og frelse? Skjønte han da at nå skjer det som Jesus sa til han, som samler hele bibelens budskap i en enkel setning, vi kaller den den lille bibel? *«For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.»*

FORSONINGEN

«For så høyt har Gud elsket verden at han ga...»
Alt springer ut av Guds kjærlighet. Skapelsen, livet, hele Guds involvering i vår verden. Og ingen steder kommer det sterkere til uttrykk enn når han gir sin Sønn, den enbårne – den eneste som er født av Gud, unik i sitt slag. Jesu komme til jord, hans liv og død, er blitt til og drevet frem av Guds kjærlighet. Det er motivet, den første årsak. Det er tre ord for kjærlighet på gresk. Det ene er eros, erotikken. Så er det et ord for å være glad i noen som en venn, fileo. Det er det mye god hverdag og

trivsel i. Men ordet her er agape, som betyr å elske på tross av, også kalt gudskjærligheten. Guds kjærlighet stoppes ikke av likegyldighet, av manglende kjærlighet tilbake, eller av at du og jeg ikke gjør det gode. Gud elsker oss på tross av. Han elsker hele vår verden tross alt det onde som skjer. Han er helt ut av seg, ja rasende over det onde, men sin skapning elsker han, ubetinget.

Hvor høyt er «så høyt»? At Gud ga sin egen sønn. Gud gikk selv ved Jesus og tok forsoningsjobben og sonet straffen. I Vårt Land har det vært mye fokus på forsoningen og Jesu død de siste månedene. Diskusjonen går hovedsakelig mellom den subjektive og objektive forsoningslære. Den objektive forsoningslæren fremholder at Jesus ved sin død og oppstandelse sonet våre synder, det skjedde utenfor oss og for oss, objektivt. Den får frem at med syndefallet er det blitt et virkelig og alvorlig brudd mellom Gud og mennesker, og det kan bare overvinnes, eller sones, av Gud selv. Det skjer utenfor oss, objektivt. I den subjektive forsoningslæren skjer forsoningen i menneskets indre. Gud er bare kjærlighet og

trenger ingen soning for å tilgi synd. Jesu død er ikke en soningsdød, men en demonstrasjon av Guds kjærlighet som vi kan ta imot og få tro på Guds nåde. Det legges vekt på menneskets subjektive erfaring og opplevelse.

Vår Lutherske kirke har stått tydelig i den objektive forsoningslære, og begrunner blant annet med Paulus. Paulus er den eneste i NT som bruker ordet forsoning. Det betyr å skape endring, særlig mennesker imellom og mellom mennesker og Gud. Hos Paulus er alltid Gud subjekt for verbet. Det er han som gjennom Jesu død har forsonet verden med seg selv. Når han oppfordrer menigheten, og oss, til å "La oss forsones med Gud" så er det en passiv form. For forsoningen er gjort ferdig utenfor oss, objektivt. Vi skal ta imot. Men det betyr ikke at den subjektive forsoningslære ikke har mye å si oss, særlig om Guds kjærlighet som drivkraft i forsoningsverket. Men kjærlighet og konfrontasjon, sinne, straff, kan være to sider av samme sak. Kjærligheten står opp mot ondskap, mot hat, mot likegyldighet. Guds kjærlighet og hellighet som sinne mot synd og ondskap, er ikke uforenlige

motsetninger. Og det skjer på korset. Jesus blir hengt opp og opphøyd til både straff og redning. Det at han tar straffen for alle synd, er vår redning. Korset er et sted der både vrede og kjærlighet spilles ut. Der sones straffen for alt det onde som Gud ikke kan og vil ha i sitt rike, og der tar Gud selv straffen ved sin egen sønn fordi han elsker oss så høyt så vi kan gå fri og få evig liv hos ham.

I debatten har det blitt sagt at vi er tross alt i 2018, vi har da kommet lenger og må legge bak oss noe så grotesk og usympatisk som behovet for et sonoffer, og at på til et menneskeoffer. Hva slags Gud er det? Det er en Gud som elsker så høyt at han både lot menneske få velge sin egen vei. Og som elsker så høyt at når mennesker valgte seg bort fra Gud så ville Gud elske det tilbake. Den veien tilbake måtte Gud selv gå opp. Det skjedde da Jesus ble menneske og kom til vår jord. Han levde, led, døde på korset og sto opp igjen. For å sone for det dype og alvorlige bruddet som var blitt mellom Gud og mennesker, og å elske oss tilbake med å ta straffen på seg så vi kunne gå fri. Kristen tro kommer aldri lengre enn Jesu død og oppstandelse,

og kristen tro kan aldri korte ned og stoppe før Jesu død og oppstandelse.

Å SE OPP

Som kobberslangen var et bilde på, ble Jesus løftet opp for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv. Nede på bakken, under korset, står vi mennesker. Vi er alle i samme båt, her vi strever med livet og preges av det på godt og vondt. Der står vi med våre lidelser, sykdommer, våre skader og vår synd. Vår situasjon er på mange måter lik som ørkenvandrerne. Vi er i konflikt med Guds vilje med vår synd, både det vi selv gjør i det daglige og den dypt urettferdig verden vi er med på å opprettholde. Vi lever et liv i en verden hvor døden før eller siden innhenter oss, og hvor sykdom og lidelse rammer hardt. Vi er som ørkenvandrerne hjelpeløst avhengig av en redning som kommer utenfra. Noe vi kan se hen til og som kan redde oss fra synd og død. Jesus er redningen som blir vår når vi ser hen til ham. Gud har alltid hatt sitt blikk festet på mennesket. Det er et blikk full av varme og kjærlighet som tåler all vår synd og lunkenhet. For den har den samme kjærlighet

sonet for, og som vi i tro kan få del i. Tro er i denne sammenheng ingen krevende øvelse, ingen stor prestasjon. Tro er å vende blikket mot korset, mot Jesus. Og når vi vender blikket mot Jesus, når vi undrende tar imot nattverden etterpå, så blir vi i troen på Jesus rene og rettferdige, himmelen verdig. Lenger enn det kommer vi aldri, kortere kan vi aldri gå.